

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DHM-III.054.11.2026
Warszawa, 11 września 2026 r.

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację poselską nr 19235

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 19235 Pana Posła Witolda Tumanowicza w sprawie tranzytu ukraińskiego zboża przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uprzejmie przekazuję poniższe informacje.

Ad 1 i 2. Uprzejmie informuję, że odpowiednie polskie instytucje monitorują sytuację związaną ze wstrzymaniem eksportu ziarna przez porty czarnomorskie. W sprawie dotyczącej przepływu ukraińskich produktów rolnych w tranzycie przez terytorium RP prowadzone są konsultacje międzyresortowe z udziałem właściwych polskich ministerstw i instytucji. Priorytetem dla rządu RP pozostaje uwzględnienie interesów polskich rolników i przewoźników oraz zapewnienie stabilności krajowego rynku zbóż, pełnego bezpieczeństwa i szczelności przewozów tranzytowych.

Uprzejmie informuję, że obowiązujący zakaz importu z Ukrainy do Polski wybranych towarów (pszenicy, kukurydzy, rzepaku, słonecznika, mąki pszennej, makuchów rzepakowych oraz otręb i śrut zbożowych) nie wyklucza możliwości tranzytu tych towarów przez terytorium Polski. Taki tranzyt ma miejsce, umożliwiając sprzedaż ukraińskich towarów na obszarze UE, a poprzez porty, w tym porty polskie – także na rynki pozaunijne. Informuję również, że strona ukraińska wystąpiła do strony polskiej z propozycją wprowadzenia rozwiązań usprawniających tranzyt. Dalsze rozmowy w tej sprawie będą prowadzone przez Ministerstwo Infrastruktury.

Ad 3 i 4. Nie są prowadzone żadne prace dot. uchylenia, zmiany albo ograniczenia obowiązywania rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych.

Ad 5-9. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji, do zadań KAS należy m.in. obejmowanie towarów procedurami celnymi i regulowanie sytuacji towarów związanych z przywozem i wywozem towarów, jak również wykonywanie zadań wynikających z zakazów i ograniczeń w obrocie towarowym z zagranicą ustanowionych w szczególności ze względu na ochronę życia i zdrowia ludzi i zwierząt, roślin, środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa publicznego, ochronę konsumentów, bezpieczeństwa międzynarodowego, dziedzictwa narodowego, praw własności intelektualnej i środków polityki handlowej. KAS działa wyłącznie w granicach

określonych przepisami prawa i egzekwuje obowiązki w takim zakresie, w jakim wynika to z obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego. Zadania KAS wykonują organy KAS określone w art. 11 ust. 1 przywołanej ustawy, m. in. naczelnik urzędu celno-skarbowego, który jest organem celnym wskazanym w art. 69 ust. 1 ustawy z 19 marca 2004 r. - Prawo celne.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych ustanowiony został zakaz przywozu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pochodzących lub przywożonych z terytorium Ukrainy produktów rolnych wymienionych w załączniku do rozporządzenia, z wyłączeniem:

- tranzytu zewnętrznego, o którym mowa w art. 226 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającego unijny kodeks celny,

- wspólnej procedury tranzytowej w oparciu o Konwencję o wspólnej procedurze tranzytowej sporządzoną w Interlaken dnia 20 maja 1987 r.,

- pod warunkiem, że tranzyt ma się zakończyć w portach morskich w Gdańsku, Gdyni, Świnoujściu, Szczecinie lub Kołobrzegu lub poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia, do produktów rolnych objętych zakazem przywozu z Ukrainy na terytorium RP zalicza się:

- pszenicę zwyczajną z wyjątkiem nasion do siewu (ex 1001 99 00),

- kukurydzę, z wyjątkiem nasion do siewu (1005 90 00),

- mąkę pszenną z pszenicy zwyczajnej i orkisz (1101 0015),

- nasiona rzepaku lub rzepiku nawet łamane, z wyjątkiem nasion do siewu (CN 1205 10 90, ex 1205 90 00),

- nasiona słonecznika nawet łamane, z wyjątkiem nasion do siewu (CN 1206 00 91, CN 1206 00 99),

- otręby, śruta i inne pozostałości odsiewu, przemiału kukurydzy, nawet granulowane, o zawartości skrobi przekraczającej 35 % masy (2302 10 90),

- otręby, śruta i pozostałości odsiewu, przemiału pszenicy, nawet granulowane, zawartość skrobi ≤ 28 % masy, przechodząca przez sito 0,2 mm, ≤ 10 % masy, spopielone $\Rightarrow 1,5$ % masy (2302 30 10),

- otręby, śruta i pozostałości odsiewu, przemiału pszenicy, nawet granulowane pozostałe (2302 30 90),

- makuchy i inne pozostałości stałe, nawet mielone lub w postaci granulek, z ekstrakcji tłuszczów lub olejów, z nasion rzepaku lub rzepiku, o niskiej zaw. kwasu erukowego (2306 41 00),

- makuchy i inne pozostałości stałe, nawet mielone, w postaci granulek, z ekstrakcji tłuszczów lub olejów, z nasion rzepaku lub rzepiku, inne niż o niskiej zaw. kwasu erukowego (2306 49 00).

KAS sprawuje nadzór nad procedurą tranzytu towarów z państw spoza UE.

Stosowane obecnie zasady realizacji tranzytu zewnętrznego lub wspólnej procedury tranzytowej są wystarczającymi środkami kontroli przewozów tych towarów przez Polskę i w pełni umożliwiają organom celnym pełnienie dozoru celnego w tym zakresie. W szczególności, organy celne monitorują tranzyt w systemie elektronicznym NCTS2 PLUS, mają wiedzę o terminie dostarczenia towarów do miejsca przeznaczenia czy też docelowym urzędzie celnym, do którego przesyłka ma być dostarczona.

Działania kontrolne KAS odnośnie do tranzytu obejmują m.in.:

- poddawanie obowiązkowej kontroli celnej wszystkich przesyłek towarów z Rozporządzenia, które są przewożone przez polsko-ukraińskie przejścia graniczne do Polski. Kontrole celne na granicy były i są realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa celnego unijnego i krajowego. Działania kontrolne są ukierunkowane na weryfikację pochodzenia towaru, jego rodzaju oraz miejsca dostarczenia. Jeżeli na tym etapie nie zostaną stwierdzone nieprawidłowości dalsze działania są związane z zabezpieczeniem trasy przewozu i samego towaru, do momentu jego dostarczenia do miejsca zakończenia procedury tranzytu i uzyskania pewności, że transport opuścił granice kraju;

- prowadzenie czynności kontrolnych, tj. mając na uwadze zabezpieczenie trasy przewozu, na wszystkie pojazdy z towarami zakazowymi z Ukrainy, przemieszczane w procedurze tranzytu, funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej nakładają zamknięcia urzędowe w formie plomby elektronicznej (wystawionej na sygnał GPS). Plomby elektroniczne umożliwiają organom celnym nadzór nad transportem kolejowym i drogowym, w czasie rzeczywistym przekazują pozycję GPS przemieszczanego środka transportu do systemu informatycznego KAS. Plomby elektroniczne są sprzężone z systemem KAS odpowiedzialnym za ich obsługę i monitorowanie, co umożliwia bieżące ustalenie lokalizacji oraz wykrywanie zdarzeń mogących świadczyć o naruszeniu zamknięcia celnego. Dodatkowo, w przypadku transportu kolejowego, KAS we współpracy ze Służbą Ochrony Kolei wdrożyła specjalną procedurę monitorowania takich przewozów;

- prowadzenie kontroli na granicy, w ramach których organy celne stale wykorzystują wielkogabarytowe urządzenia RTG do prześwietlania pojazdów drogowych i szynowych. Liczba, zakres oraz stosowane środki kontroli celnej – w tym kontrola fizyczna, prześwietlenia towarów i środków przewozowych urządzeniami RTG oraz kontrola dokumentów, co należy wyraźnie podkreślić – dotyczą wszystkich towarów, nie tylko towarów zakazowych przywożonych z terenu Ukrainy. Prześwietleniom urządzeniami RTG podlega cały towarowy ruch kolejowy, a w zakresie ruchu drogowego stosowane środki kontroli zależne są od analizy ryzyka, rodzaju towaru i pojazdu używanego do transportu;

- przeprowadzanie kontroli zarówno na wszystkich przejściach granicznych, we wszystkich oddziałach celnych wewnątrz kraju, jak również kontroli wykonywanych przez grupy mobilne, które w każdej chwili mogą skontrolować przewożony transport i sprawdzić, czy odbywa się on zgodnie z warunkami procedury tranzytu;

- prowadzenie stałego monitoringu związanego z importem i tranzytem towarów objętych zakazem.

Z analizy danych posiadanych przez KAS wynika, że od dnia wprowadzenia zakazu nie wystąpiły przypadki objęcia procedurą celną dopuszczenia do obrotu towarów objętych zakazem na podstawie Rozporządzenia.

Oprócz Służby Celno-Skarbowej (KAS) na przejściach granicznych kontrole w zakresie prawa żywnościowego realizowane są przez właściwe inspekcje. Uprawnienia w tym zakresie posiadają: Inspekcja Weterynaryjna, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych.

Organy celne kierują przesyłki towarów rolno-spożywczych do kontroli właściwych inspekcji granicznych i podejmują decyzje o możliwości realizacji procedury tranzytu na podstawie wyników tych kontroli. Żadna przesyłka towarów rolnych objętych zakazem przywozu z Ukrainy nie opuszcza przejścia granicznego bez zajęcia stanowiska przez właściwy organ egzekwujący przepisy zarówno unijne jak i krajowe z zakresu prawa żywnościowego.

Co więcej, w każdym przypadku, kiedy towary zakazowe obejmowane są procedurą tranzytu, wymagane jest deklarowanie przeznaczenia tych towarów, tj. konsumpcyjne (spożywcze), paszowe, bądź do siewu. W zależności od zadeklarowanego przeznaczenia, każda przesyłka kierowana jest do granicznej kontroli właściwego organu inspekcji sanitarnej, weterynaryjnej albo inspekcji ochrony roślin i nasiennictwa. W sytuacji deklarowania ww. towarów na cele „inne”/”techniczne”, w każdym przypadku, takie przesyłki organy celne kierują do granicznej kontroli każdej z inspekcji granicznych. Żadna przesyłka takich towarów nie może opuścić przejścia granicznego bez zajęcia stanowiska przez właściwe inspekcje. Komunikacja między organami celnymi a poszczególnymi inspekcjami odbywa się poprzez system PKWD-SINGLE WINDOW. Inspekcje po przeprowadzeniu granicznych kontroli urzędowych wydają określone rozstrzygnięcie w zakresie towaru będącego przedmiotem kontroli, którym organ celny jest związany. W tym zakresie organ celny uznaje wyniki kontroli dokonywanych przez służby graniczne, właściwe w zakresie prawa żywnościowego. Rozstrzygnięcie właściwej inspekcji determinuje następne czynności organu celnego w odniesieniu do kontrolowanego towaru.

W odniesieniu do konsekwencji wobec podmiotów, które wprowadzą do polskiego obrotu towary objęte zakazem, należy wyjaśnić, że zarówno przepisy prawa celnego krajowego i unijnego nie posługują się pojęciem „wprowadzenia do polskiego obrotu”. Zgodnie z nomenklaturą zawartą w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 z dnia 9 października 2013 r. ustanawiającym unijny kodeks celny (UKC), dopuszczenie do obrotu jest procedura celną, o której mowa w art. 5 pkt 16 rzeczonego rozporządzenia. Procedura dopuszczenia do obrotu ma zastosowanie w przypadku przywozu towarów nieunijnych na obszar celny UE. Procedura celną dopuszczenia do obrotu nadaje towarowi nieunijnemu status celny towaru unijnego (zgodnie z art. 201 ust. 3 UKC). Procedura ta wymaga zastosowania środków polityki handlowej, spełnienia pozostałych formalności wymaganych przy przywozie towarów, jak również uiszczenia opłat prawnie należnych, w szczególności należności celnych przywozowych. Dla towarów podlegających zakazowi przywozu nie jest możliwe objęcie procedurą celną dopuszczenia do obrotu. Zakaz ten został wprowadzony do systemów informatycznych KAS, które

wspierają obsługę obrotu towarowego. Systemy te walidują zgłoszenia celne, co w przypadku zakazu przywozu oznacza, że wobec zgłoszeń celnych towarów objętych zakazem będą podejmowane decyzje skutkujące odmową ich przyjęcia. Jednocześnie, należy zauważyć, że naruszenie zakazu przywozu towarów albo innych ograniczeń pozataryfowych może stanowić przestępstwo lub wykroczenie skarbowe na podstawie Kodeksu karnego skarbowego.

Jak wcześniej wspomniano, organy celne od dnia ustanowienia zakazu monitorują czy zakaz nie został naruszony i dotychczas nie wystąpiły przypadki objęcia w Polsce procedurą celną dopuszczenia do obrotu towarów podlegających pod zakaz przywozu z Ukrainy.

Ad 10. Zgodnie z informacją Ministerstwa Polityki Rolnej i Żywności Ukrainy szacuje się, że w roku gospodarczym 2026/27 Ukraina wyprodukuje około 81 milionów ton zbóż i nasion oleistych. Po zaspokojeniu popytu krajowego około 67 milionów ton będzie musiało zostać wyeksportowanych, co odpowiada 5,6 miliona ton miesięcznie.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Komisję Europejską na posiedzeniu Grupy Ekspertów ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych (uprawy polowe i oliwa z oliwek), które odbyło się 27 sierpnia br., prognozowana produkcja głównych zbóż w Ukrainie, tj. pszenicy, kukurydzy i jęczmienia w sezonie 2026/2027 może wynieść ok. 65,7 mln ton (o ok. 3,5 mln ton więcej niż w sezonie 2025/2026), w tym 26,7 mln ton pszenicy (o ok. 2,8%, tj. 700 tys. ton więcej niż w sezonie 2025/2026), 32,9 mln ton kukurydzy (o ok. 7,8%, tj. 2,4 mln ton więcej niż w sezonie 2025/2026) oraz 6,1 mln ton jęczmienia (o ok. 8%, tj. 400 tys. ton więcej niż w sezonie 2025/2026). Prognozowana produkcja oleistych może wynieść ok. 23,4 mln ton, z czego 3,8 mln ton rzepaku (o ok. 17%, tj. 600 tys. ton więcej niż w sezonie 2025/2026), 5,7 mln ton soi (o ok. 8,6%, tj. 500 tys. ton więcej niż w sezonie 2025/2026) oraz 13,9 mln ton słonecznika.

Równocześnie KE prognozuje eksport ogółem ww. zbóż z Ukrainy na poziomie ok. 38 mln ton (o ok. 300 tys. ton mniej niż w sezonie 2025/2026), a eksport nasion rzepaku i soi na poziomie ok. 5,2 mln ton (tj. o 1,2 mln ton więcej niż w sezonie 2025/2026).

Nie dysponujemy danymi dot. planowanych tras transportu ww. artykułów.

Ad 11. Polska nie podjęła wobec Ukrainy ani Komisji Europejskiej odrębnych zobowiązań dotyczących zwiększenia lub liberalizacji importu ukraińskich produktów rolnych. Obecnie handel UE-Ukraina odbywa się na zasadach wynikających z Układu o stowarzyszeniu UE-Ukraina (DCFTA), natomiast Polska utrzymuje obowiązujące środki krajowe dotyczące zakazu przywozu wybranych produktów rolnych z Ukrainy. Tranzyt ukraińskich produktów przez terytorium RP jest realizowany zgodnie z przepisami krajowymi i unijnymi oraz z zachowaniem odpowiednich mechanizmów kontroli.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Baranowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii